

«مطالعات جامعه‌شناسی»

سال پنجم، شماره هفدهم، زمستان ۱۳۹۱

ص ص ۹۱-۱۰۵

رابطه بین سطوح عملکرد ورزشی کشتی‌گیران و هویت فردی و اجتماعی آنان

ایوب بنی‌نصرت^۱

باقر حسین‌پور^۲

امیر قیامی‌راد^۳

حبیب محمدپور^۴

تاریخ دریافت مقاله: ۱۳۹۳/۸/۷

تاریخ پذیرش نهایی مقاله: ۱۳۹۳/۱۲/۲۳

چکیده

ورزش از روزگاران کهن با اهدافی نظیر سرگرمی و یا مسابقه وجود داشته است اما به معنای جدید آن مصادف با توسعه صنعتی جوامع پدیدار شده است. از نظر جامعه‌شناختی، ورزش با این که در وهله اول به اهداف بلاواسطه‌ای چون رقابت، تفریح و مهارت و در کل نشاط و سرزندگی جامعه مرتبط می‌شود، اما به واقع مسائل اجتماعی بسیار فراتری با آن پیوند خورده است. یکی از ابعاد مهم زندگی اجتماعی که مستقیماً تحت تاثیر رفتار ورزشی افراد دچار تغییر می‌گردد، هویت ورزشکاران است. بسیاری از تحقیقات نشان می‌دهند که ورزشکاران درمقایسه با دیگران برخوردار از ویژگی‌های هویتی متفاوتی هستند. در تحقیق حاضر سعی شده تا تغییرات هویتی ورزشکاران نه درمقایسه با غیر ورزشکاران، بلکه در بین خود ورزشکاران و در طول فعالیت ورزشی ایشان مورد مطالعه قرار گیرد. بنابراین سه گروه کشتی‌گیر بالغ بر ۳۶۲ نفر به عنوان نمونه انتخاب و مورد بررسی قرار گرفت. نتایج حاکی از آن بود که میانگین متغیرهای حس رقابت‌جویی، اعتماد به نفس، و تعلق گروهی با توجه به سطح عملکرد ورزشی کشتی‌گیران اختلاف معنی‌داری پیدا می‌کرد. هم‌چنین هویت غالب در سطوح بالاتر از نوع اجتماعی و در سطوح پائین‌تر فردی بود. نهایتاً در سطوح بالاتر ورزشی همگنی بیشتری بین هویت فردی و اجتماعی مشاهده گردید.

واژگان کلیدی: سطح عملکرد ورزشی، هویت فردی، هویت اجتماعی، کشتی.

۱. کارشناس ارشد تربیت بدنی و عضو هیات علمی دانشگاه آزاد اسلامی تبریز - ایران.

۲. دکترای جامعه‌شناسی و عضو هیات علمی مرکز تحقیقات کشاورزی و منابع طبیعی آذربایجان غربی، ارومیه - ایران.

E-mail: hoseinpour.b@gmail.com

۳. دکترای بیومکانیک ورزشی و عضو هیات علمی دانشگاه آزاد اسلامی تبریز - ایران (نویسنده مسئول).

۴. دانشجوی دکتری مدیریت ورزشی و عضو هیات علمی دانشگاه آزاد اسلامی تبریز - ایران.

مقدمه

اگر ورزش را به عنوان فعالیتی مبتنی بر توانایی‌هایی اکتسابی جسمانی و مهارت‌های رفتاری تمرین شده بر پایه یک رشته قوانین تعریف شده مشخص و با هدف مسابقه یا دست‌یابی به ورزشی و یا نشاط و تفریح تعریف کنیم، در آن صورت ورزش کنشی است اجتماعی که افراد به واسطه استفاده از توان-مندی‌های بدنی خود در مناسبات اجتماعی به اهدافی نظیر رقابت، تفریح، مهارت و یا ترکیبی از آن‌ها نائل می‌آیند. از نظر جامعه‌شناختی، ورزش با این که در وهله اول به اهداف بلاواسطه‌ای چون رقابت، تفریح و مهارت و در کل نشاط و سرزندگی جامعه مرتبط می‌شود، اما به واقع کارکردهای اجتماعی بسیار فراتری با آن پیوند خورده است که جامعه‌شناسی ورزشی به طور اخص و جامعه‌شناسی بدن به طور اعم به مطالعه آن‌ها می‌پردازند.

یکی از زمینه‌هایی که ورزش بعنوان یک فعالیت بدنی سیستماتیک تحت تاثیر قرار می‌دهد، موضوع هویت افراد است. هویت طبق تئوری‌های جامعه‌شناسی و روان‌شناسی اجتماعی، در حقیقت چستی اجتماعی افراد را تعریف می‌نماید. این چستی کیفیتی پویا و اکتسابی داشته و طی روابط اجتماعی متقابل مختلفی که افراد تجربه می‌کنند، شکل می‌گیرد. مطابق با تئوری‌های جامعه‌شناختی، هویت ماهیتی پایدار و ثابت نداشته و در طول زمان شکل گرفته و متحول می‌شود. هویت در جوامع معاصر نه موجودیتی ثابت، که بر عکس ماهیتی دائماً در حال شدن دارد (Collinson, 2006; Davies, 1992).

مفاهیم "هویت"^۱ و "خود"^۲ طی دهه‌های اخیر به خصوص مقارن با توسعه مباحث تئوریک مرتبط با "فمینیسم"^۳ و "پست‌مدرنیسم"^۴ از گسترش بیشتری برخوردار گردیده است. در فمینیسم عمدتاً پیرامون نقش "مردانگی"^۵ و رابطه آن با سلطه جنسیتی و نهایتاً سلطه در سایر ابعاد اجتماعی و در پست‌مدرنیسم این مباحث غالباً پیرامون "سابجکتیویته"^۶ و خصلت سیال بودن آن شکل گرفته‌اند (Collinson, 2006). سیالیت و سابجکتیویته و هویت همان‌گونه که دیویس و بنکس بیان می‌دارند، در فضای کنش متقابل شکل می‌گیرند (Davies, 1992). اما با این حال سیالیت همان‌گونه که در کارهای پست‌مدرن ملاحظه می‌کنیم، ویژگی عمده جوامع بسیار مدرن و به عبارتی پست‌مدرن می‌باشد. در این جوامع محیط اجتماعی به گونه‌ای سازماندهی شده که در مقایسه با ساختار متعلق به دوران مدرن از پایداری بسیار کمتری برخوردار می‌باشد و الگوهای اجتماعی و به تبع آن هویت دائماً و سریعاً در حال شدن هستند.

اما در حالت کلی و به ویژه در نظام‌های اجتماعی مدرن (در مقایسه با نظام‌های پست‌مدرن) نظریات کنش متقابل نمادین در رابطه با بحث هویت، از توان تحلیلی نسبتاً بالاتری برخوردار هستند. "خود" و "هویت" در این نظریات از طریق برهم کنش فرد و دیگران در یک پروسه پویا در نظر گرفته می‌شود و در واقع به عنوان انعکاسی از هویت ویژه هر فرد طی روابط متقابل با دیگران ساخته می‌شود (جنکینز، ۱۳۸۱: ۲۹).

اسنو^۶ و بین هویت اجتماعی افراد و هویت فردی آن‌ها تمایز قائل می‌شوند. هویت اجتماعی به عنوان چیزهائی که به دیگران نسبت می‌دهیم و تحت امور و اشیاء اجتماعی قلمداد می‌کنیم، تعریف می‌شود در حالی که هویت فردی اشاره به معانی دارد که به خود نسبت می‌دهیم. این فرم‌ها البته ممکن است که با یکدیگر منطبق نبوده و در تضاد باشند (Snow and colleagues, 1995: 240).

تمایل به نمایش بدن به عنوان موجودیتی که در حال شدن است به طور وافر در غرب به چشم می‌خورد: پروژه‌ای که باید روی آن کار کرده و بعنوان بخشی از هویت فرد تکمیل کرد. شیلینگ^۷ بیان می‌دارد که سلامتی تن احتمالاً متداول‌ترین شکل پروژه بدن می‌باشد. برای کسانی که بطور جدی ورزش می‌کنند، چه در سطح حرفه‌ای و چه در سطح آماتور، تمرین روی بدن و برآیند آن به صورت اندامی ورزشی در کانون هویت قهرمانی قرار دارد. این موضوع برای این قبیل ورزشکاران هم می‌تواند حاوی نتایج مثبت و هم نتایج منفی باشد (Shilling, 1991). زیرا همان گونه که بروور و همکارانش خاطرنشان می‌سازند، در کنار مزایای مشخصی هم‌چون حس خودی قوی، تعهد زیاد به تمرینات بلند مدت، عملکرد ورزشی بالا و ... هرگونه آسیب و اتفاقی که تن و عملکرد آن را مختل نماید، به طور منفی بر هویت قهرمانی فرد تاثیر می‌گذارد (Brewer and colleagues, 1993).

"واحد محرومیت اجتماعی"^۸ دولت بریتانیا، محرومیت اجتماعی را به عنوان چیزی که در هنگامه مشکلات جدی از قبیل بیکاری، تبعیض، فقدان مهارت، کمبود درآمد، سکونت در خانه‌های حقیر، میزان بالای جرم، ضعف بهداشت، و متلاشی شدن خانواده بروز می‌نماید، تعریف می‌نماید ... و در همین راستا، ورزش به عنوان بخشی از برنامه‌های رفاهی و فعالیتی که منجر به پذیرش اجتماعی افراد می‌شود، در بسیاری از دولت‌های اروپایی در طول دهه‌های اخیر به کار گرفته شده است (Kenntt, 2005). مشارکت در ورزش می‌تواند کیفیت زندگی افراد و اجتماعات را بهبود بخشد، منجر به افزایش پذیرش اجتماعی گردد، بهداشت و سلامت را ارتقا دهد، به عنوان مانعی در راه رفتارهای ضد اجتماعی عمل نماید، عزت نفس و اعتماد به نفس را افزایش دهد، و افق‌های پیش‌روی افراد را گسترده‌تر سازد (Coalter, 2005).

بنابراین ورزش از آن‌جا که عرصه‌ای جهت برقراری روابط اجتماعی مبتنی بر توان‌مندی‌های جسمی فراهم می‌سازد، تاثیر کاملاً مشخصی بر هویت ورزشکاران بر جای می‌گذارد. درخصوص ارتباط بین فعالیت ورزشی و هویت، کارهای بسیاری صورت گرفته و عمدتاً رابطه معنی‌داری بین ورزش با متغیرهایی چون عزت نفس، تفاوت‌های جنسیتی و ویژگی‌های مردانه، خودمحوری - تکلیف‌محوری، هویت اخلاقی، بهداشت روانی - اجتماعی، رقابت‌جویی، سبک‌های هویتی (اطلاعات‌مدار، هنجاری، و سر درگم)، تمایزات قومی - نژادی، و برخی متغیرهای دیگر توسط محققین مختلف مورد مطالعه و تایید قرار گرفته است. قریب به اتفاق این مطالعات بانجام مقایسه‌هایی از نوع صفر و یک بین گروه‌های ورزشکار و غیرورزشکار، تاثیر و نقش کلی ورزش را در رابطه با متغیر یا متغیرهای خاص (وابسته) بررسی نموده‌اند. عبارتی دیگر

به تفاوت‌های موجود بین ورزشکاران و غیر ورزشکاران از جهت نوع هویت پرداخته‌اند. با توجه به این که هویت ماهیتی ثابت نداشته و دائماً در حال تحول و شدن است، لذا مساله‌ای که در کارهای صورت گرفته عموماً مورد غفلت واقع شده این است که آیا تغییرات در متغیرهای اثرپذیر (وابسته) در طول پروسه فعالیت ورزشی به‌طور مساوی و یکنواخت در جریان بوده است؟ و یا برعکس، این تغییرات در طول مراحل مختلف فعالیت ورزشی دچار نوساناتی شده و در هر مقطع یا مرحله‌ای از شکوفایی و توسعه فعالیت ورزشی، کم و کیف ویژه‌ای به خود گرفته‌اند؟ چنین بنظر می‌رسد که افراد ورزشکار در طول پروسه ورزشی ماهیت‌های متفاوتی به خود می‌گیرند و با توسعه و تکامل فعالیت ورزشی خود، وارد مناسبات اجتماعی متفاوتی گشته و تعاملات متفاوتی با دیگران برقرار می‌نمایند و از همین روی هویت‌شان مدام تحت تاثیر رشد و تکامل ورزشی‌شان دگرگون می‌شود. بنابراین طرح حاضر در محدوده یک رشته ورزشی خاص (کشتی) با استناد به خصلت پویا و سیال بودن هویت اجتماعی درصدد بررسی این است که آیا بین سطوح مختلف فعالیت ورزش کشتی و محتوای هویتی افراد ارتباط معنی‌داری وجود دارد؟ به عبارتی دیگر، آیا با ارتقاء سطح عملکردی ورزشکاران کشتی‌گیر، هویت آنان دچار تغییر و تحول می‌شود؟ اگر چنین است، در آن صورت مفاهیمی چون هویت فردی و اجتماعی و ویژگی‌هایی از قبیل رقابت‌جویی، اعتماد به نفس، عزت نفس و تعلق گروهی چگونه و در چه جهتی دگرگون می‌شوند؟

پیشینه تحقیق

توجه به نقش بدن در پدیده‌های اجتماعی دیربازی است که جامعه‌شناسی بدن شکل گرفته و با پیدایش نظریات فمینیستی و پست‌مدرن از رشد چشمگیری برخوردار شده است. اما علی‌رغم چنین قدمتی و وجود پشتوانه تئوریک خوبی در رابطه با نقش اجتماعی بدن، آثار اجتماعی فعالیت ورزشی (ورزش به عنوان شکلی از رشد و بهبود عملکرد بدن) به‌طور اعم و رابطه بین ورزش و هویت به‌طور اخص، عرصه نسبتاً جدیدی است که عمر آن به زحمت به دو دهه می‌رسد، ولی با این حال کارهای علمی ارزنده‌ای (در خارج از کشور) در این مدت صورت پذیرفته است که نوید بخش گسترش توجهات به این زمینه از موضوعات اجتماعی و تئوری‌پردازی‌های موثر و قوی در این زمینه می‌باشد.

در ایران، عمر این عرصه بسیار کوتاه‌تر است و اندیشمندان اجتماعی داخلی توجه چندانی به این عرصه از واقعیت‌های اجتماعی ننموده‌اند و لذا تعداد مطالعاتی که در این خصوص انجام گرفته معدود می‌باشد. ذیلاً به اختصار بخشی از منابع موجود مورد بررسی قرار می‌گیرد:

کشتی‌دار و همکاران در تحقیقی به بررسی تاثیرات هدف‌گرایی و هویت اخلاقی بر رفتار و قضاوت مثبت و اجتماعی ستیز در فوتبال پرداخته و نشان می‌دهد که تاثیرات اصلی خودمحوری و هویت اخلاقی در تبیین رفتار و قضاوت مثبت اجتماعی معنی‌دار نیست (کشتی‌دار و دیگری، ۱۳۸۹).

شجیع و همکاران با مقایسه بین سبک‌های هویتی (اطلاعات‌مدار، هنجاری، و سر در گم) دانشجویان پسر ورزشکار و غیرورزشکار و رابطه آن با میزان تعهدات‌شان به این نتیجه رسید که بین سبک‌های هویتی دانشجویان و میزان تعهد آن‌ها رابطه معنی‌داری وجود دارد اما بین سبک‌های هویتی دوگروه (دانشجویان ورزشکار و غیر ورزشکار) تفاوتی دیده نشد (شجیع و همکاران، ۱۳۸۵).

عبداللهیان در یک مطالعه کلان، فوتبال را به عنوان یک جریان فرهنگی مورد مطالعه قرار داده و به کارکردهای اجتماعی - فرهنگی آن در ایران می‌پردازد. وی در این بررسی اتفاقات حاشیه‌ای ورزش فوتبال را به مثابه وجه رفتاری کنش اجتماعی طرف‌داران و برابند نیازهای ارزشی و فرهنگی نسل‌ها قلمداد می‌نماید که این نیازها در نهایت به جریان‌های تغییر فرهنگی کمک می‌نماید (عبداللهیان، ۱۳۸۱).

"وان دانیل"^{۱۱} و همکاران در بررسی خودبه رابطه مثبت بین تعلق به یک تیم ورزشی محلی و بهداشت روانی - اجتماعی اشاره می‌نماید. وی بیان می‌دارد که تعلق تیمی آسایش زندگی فردی و اجتماعی را از طریق برقراری روابط اجتماعی تفریحی تسهیل می‌نماید (Daniel and colleagues, 2007).

"جفری"^{۱۲} (۱۹۹۵) طی تحقیقی در مورد هویت قهرمانی و جهت‌گیری ورزشی شناگران بزرگسال دارای ناتوانی جسمی به این نتیجه می‌رسد که این شناگران دارای هویت قهرمانی بسیار قوی بوده و این هویت برای‌شان بسیار با اهمیت بود. آن‌ها همچنین برخوردار از یک هویت خودی قوی، یک هویت اجتماعی متعادل، حالت عاطفی منفی نسبت به سطوح پایین ویژه، حس رقابت و هدف‌گرایی بالا و در نهایت پیروزی‌گرایی نسبتاً متعارف بودند. هویت خودی آن‌ها با رقابت‌آمیزی دارای ارتباط معنی‌داری بود و نوعی میل قوی بسمت اهداف رقابتی در آن‌ها دیده می‌شد (Jeffrey, 1995).

"سانچز"^{۱۳} (۲۰۰۸) در تحقیق خود نشان می‌دهد که در بین کوهنوردان اسپانیایی یک هویت کاملاً جنسیتی وجود دارد. همچنین هویت جنسیتی این کوهنوردان بر فرصت‌هایی که در زمینه‌های کوهنوردی پیش می‌آیند حالت تعیین‌کننده‌ای دارند (Sanchez, 2008).

"کیسلاک"^{۱۴} (۲۰۰۴) در تحقیقی با هدف تعریف و توسعه چهارچوبی مفهومی برای هویت قهرمانی، فاکتورهایی از قبیل حالت "عاطفی مثبت"^{۱۴}، هویت اجتماعی، "ویژه بودن"^{۱۵}، حالت "عاطفی منفی"^{۱۶}، و "هویت خودی"^{۱۷} را به کارهای نظری قبلی اضافه نمود. بعلاوه وی اقدام به بررسی رابطه بین این فاکتورها با هویت‌های دیگری در درون خود همچون هویت خانوادگی، دوستی، قهرمانی، دینی، آکادمیک، و رماتیک نمود (Cieslak, 2004).

"اگیمانگ"^{۱۸} (۲۰۱۰) و همکاران طی تحقیقی که به روش کیفی روی ورزشکاران سپاهپوست مرد انجام دادند، از "تئوری انتقادی نژادی"^{۱۹} جهت بررسی نگرش این افراد نسبت به موضوعات نژاد و کشتگرایی موجود در سطح آمریکا در زمینه ورزش استفاده نمودند. نتایج مصاحبه‌های انجام شده چهار موضوع را روشن نمود: ۱. این که موضوع نژادگرایی کماکان در جامعه و ورزش آمریکا وجود دارد. ۲. داشتن

اطلاعات از گذشته برای کنشگرایی ورزشکاران سیاه‌پوست دارای اهمیت است. ۳. نگرش ذهنی ورزشکاران سیاه‌پوست فعلی و پیشین در امریکا نسبت به کنشگرایی ورزشی متفاوت است. ۴. ورزشکاران سیاه‌پوست در خود احساس مسئولیت می‌کنند تا در خصوص مسائل اجتماعی روز به طور فعال صحبت نمایند (Agyemang and colleagues, 2010).

"کایمت"^{۲۰} (۲۰۱۰) و همکاران در تحقیقی با عنوان "مرد بودن در حین انجام ورزش زنانه: ساخت هویت مردانه در پسرانی که ژیمناستیک ریتمیک انجام می‌دهند"، نشان می‌دهند چگونه پسرانی که در ورزش‌های زنانه مشارکت می‌کنند، هویت مردانه خود را می‌سازند. برای این که به عنوان یک مرد در نظر بیایند، این پسران مجبورند که هویت خود را در رابطه با امور و کارهای فردی‌شان و نیز در روابط خانوادگی و دوستانه‌شان بسازند. پسرانی که ورزش‌های ژیمناستیک ریتمیک انجام می‌دهند از ناحیه بزرگسالان (والدین و یا سایر اعضای فامیل) و همسالان خود احساس فشار می‌نمایند تا با هنجارهای مردانه سنتی همساز شوند و لذا ساخت هویت ایشان می‌تواند وابسته به این موضوع و همچنین روابطی باشد که با دختران مشارکت کننده در ژیمناستیک ریتمیک دارند. این مردان جوان استراتژی‌هایی را به کار می‌گیرند تا با تصویرهای مختلفی که از مرد بودن مواجه می‌شوند آشتی برقرار کنند و بدین وسیله هویت خود را بسازند (Chimot and colleagues, 2010).

"ریسکا"^{۲۱} در تحقیقی باهدف بررسی رابطه بین هویت ورزشی و اهداف انگیزشی نسبت به رقابت‌های جهانی دانشجویان به این نتیجه رسید که روابط مثبتی بین ابعاد مختلف هویت ورزشی و رقابت اجتماعی و رفتاری وجود دارد (Ryska, 2002).

"گروز"^{۲۲} و همکاران اثر تمرینات ورزشی بر روی تقویت هویت و عزت نفس را در سه دانشگاه بریتانیایی مقایسه نموده و دریافتند که ورزش می‌تواند موجب ارتقای عزت نفس و هویت فردی گردد (Groves, 2008).

روش‌شناسی

تحقیق حاضر به روش پیمایشی به طور مستقیم و از طریق پرسشنامه غیر حضوری از پاسخگویان داده‌های مورد نیاز را گردآوری و مورد تجزیه و تحلیل قرار داد. مهم‌ترین متغیرهایی که در این راستا بررسی شدند شامل "سطوح عملکرد ورزشی" (متغیر مستقل) و "هویت فردی"، "هویت اجتماعی"، "رقابت‌جویی"، "اعتماد به نفس"، و "تعلق گروهی" (متغیرهای وابسته) بودند. با توجه به این که در تحقیق حاضر سطوح عملکرد ورزشی کشتی‌گیران به عنوان متغیر مستقل در نظر گرفته شده است، لذا جامعه آماری متشکل از سه گروه به شرح ذیل انتخاب و سپس با استفاده از فرمول حداقل حجم نمونه کوکران نسبت به تعیین حجم نمونه و انتساب آن به هر یک از طبقات جامعه آماری اقدام گردید: گروه یک: کشتی‌گیرانی که طی پنج سال گذشته حداقل یک مقام سومی استان احراز کرده باشند.

گروه دو: کشتی گیرانی که طی پنج سال گذشته حداقل یک مقام سومی کشوری احراز کرده باشند.
گروه سه: کشتی گیرانی که طی پنج سال گذشته حداقل یک مقام سومی بین المللی احراز کرده باشند.

فرضیه‌های تحقیق

- بین سطح عملکرد ورزشی کشتی گیران (قهرمانی استان، قهرمانی کشور، قهرمانی بین‌المللی) و نوع هویت غالب (هویت فردی یا اجتماعی) آن‌ها رابطه وجود دارد.
- بین سطح عملکرد ورزشی کشتی گیران و میزان همگنی بین هویت فردی و اجتماعی آن‌ها رابطه وجود دارد.
- حس رقابت‌جویی بین کشتی گیران با توجه به سطح عملکرد ورزشی ایشان متفاوت است.
- میزان اعتماد به نفس بین کشتی گیران با توجه به سطح عملکرد ورزشی ایشان متفاوت است.
- بین میزان تعلق گروهی کشتی گیران با توجه به سطح عملکرد ورزشی ایشان اختلاف وجود دارد.

یافته‌های تحقیق

جهت بررسی داده‌های تحقیق ابتدا آماره‌های توصیفی به شرح زیر ارائه می‌شوند. جدول (۱) آماره‌های توصیفی برخی از متغیرهای محوری تحقیق را ارائه کرده است.

جدول شماره (۱): آماره‌های توصیفی متغیرهای محوری تحقیق

سن	سابقه	سطح عملکرد	هویت غالب	همگنی هویتی	رقابت‌جویی	اعتماد به نفس	تعلق گروهی	
۳۶۲	۳۶۲	۳۶۲	۳۶۲	۳۶۲	۳۶۲	۳۶۲	۳۶۲	تعداد
۲۶/۲۴	۶/۳۶	۲/۳۱	۱/۵۹	۳/۳۱	۲/۶۱	۲/۸۲	۳/۲۵	میانگین
۲۳	۵	۳	۲	۴	۳	۳	۴	مد
۳/۵۳	۲/۰۴	۰/۶۴	۰/۴۹	۱/۰۴	۰/۹۳	۰/۸۱	۰/۸۷	انحراف معیار
۱۲/۴۴	۴/۱۴	۰/۴	۰/۲۴	۱/۰۹	۰/۸۷	۰/۶۶	۰/۷۷	واریانس
۲۰	۳	۱	۱	۱	۱	۱	۱	حداقل
۳۳	۱۲	۳	۲	۵	۴	۴	۵	حداکثر

- فرضیه اول: رابطه بین سطح عملکرد و هویت غالب با توجه به این که هویت افراد در سطح اسمی دو ارزشی در دو رده فردی و اجتماعی اندازه‌گیری شده، لذا سطح عملکرد ورزشی را نیز که دارای سه ارزش منفک ترتیبی می‌باشد را در یک سطح متنازل تر به عنوان یک متغیر اسمی تلقی کرده و از آزمون کای اسکوئر جهت بررسی همبستگی بین این دو متغیر استفاده می‌نمائیم.

به نحوی که مشاهده می‌شود میزان آماره محاسبه شده برابر $36/921$ با درجه آزادی ۲ و میزان آلفای صفر می‌باشد. بنابراین بین توزیع دو متغیر مذکور همبستگی معنی‌داری وجود دارد و جهت این رابطه نیز بر اساس جدول دو بعدی مربوطه به این صورت است که در بین ورزشکاران سطح بین‌المللی هویت اجتماعی و در بین سطوح پایین‌تر هویت فردی غالبیت دارد.

جدول شماره (۲): آزمون کای اسکور بین دو متغیر سطح عملکرد و هویت غالب

میزان خطا	درجه آزادی	مقدار	
۰/۰۰۰	۲	۳۶/۹۲۱(a)	Pearson Chi-Square
۰/۰۰۰	۲	۴۰/۳۸۸	Likelihood Ratio
		۳۶۲	N of Valid Cases

a. 0 cells (.0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 12.35.

هم‌چنین آزمون فی و کرامرز نشان می‌دهند که شدت همبستگی به میزان $0/319$ است که گویای شدت همبستگی نسبتاً ضعیف بین دو متغیر می‌باشد.

جدول شماره (۳): محاسبات سیمتریک مربوط به کای اسکور محاسبه شده بین سطح عملکرد و هویت غالب

میزان خطا	مقدار	
۰/۰۰۰	۰/۳۱۹	Phi
۰/۰۰۰	۰/۳۱۹	Cramer's V
	۳۶۲	N of Valid Cases

- فرضیه دوم: رابطه بین سطح عملکرد و همگنی هویتی (همگنی بین هویت فردی و اجتماعی) طبق محاسبات انجام گرفته (جدول ۴) میزان همبستگی بین دو متغیر برابر $0/727$ با میزان آلفای صفر می‌باشد. این میزان همبستگی در حد نسبتاً شدید و باعلامت مثبت بیانگر آن است که با افزوده شدن بر سطح عملکرد ورزشی کشتی‌گیران، میزان همگنی بین هویت فردی و اجتماعی ایشان نیز بیشتر می‌شود. بدین ترتیب، ورزشکارانی که در سطوح بالاتری ورزش می‌نمایند، کاراکترها و هویت فردی‌شان در راستای هویت اجتماعی و انتظاراتی که جامعه ایجاد و تعریف می‌نماید تغییر شکل و توسعه می‌یابد و لذا تضاد آن چنانی بین ابعاد فردی و اجتماعی هویت ایشان به چشم نمی‌خورد.

جدول شماره (۴): آزمون اسپیرمن بین دو متغیر سطح عملکرد ورزشی و میزان همگنی هویتی

همگنی هویتی	سطح عملکرد	همگنی	Spearman's rho
۱	۰/۷۲۷**	میزان همبستگی	
.	۰/۰۰۰	میزان خطا	
۳۶۲	۳۶۲	تعداد	

** Correlation is significant at the 0.01 level (1-tailed).

- فرضیه سوم: رابطه بین سطح عملکرد و حس رقابت جویی

آزمون تحلیل واریانس یک طرفه جهت مقایسه میانگین رقابت جویی در بین سه گروه از ورزشکاران (گروه یک: سطح بین المللی، گروه دو: سطح ملی، گروه سه: سطح استانی) به کار گرفته شده و نتایج زیر بدست آمد:

جدول شماره (۵): نتایج محاسبات مربوط به تحلیل واریانس یک طرفه مابین سطح عملکرد ورزشی و میزان رقابت جویی

مجموع مربعات	درجه آزادی	میانگین مربعات	F	میزان خطا
۶۱۲۶۸/۸۹۷	۲	۳۰۶۳۴/۴۴۸	۱۵۲/۵۰۷	۰/۰۰۰
۷۲۱۱۳/۰۴۸	۳۵۹	۲۰۰/۸۷۲		
۱۳۳۳۸۱/۹۴۵	۳۶۱			

طبق آماره محاسبه شده F برابر ۱۵۲/۵۰۷ با درجه آزادی ۲ و میزان آلفای صفر می باشد که بیانگر معنی دار بودن اختلاف در میانگین های سه گروه از نظر میزان رقابت جویی می باشد. آزمون تعقیبی توکی نیز نشان می دهد که میانگین رقابت جویی مابین ورزشکاران گروه اول (سطح عملکرد بین المللی) و گروه دوم (سطح عملکرد ملی) که دارای اختلاف میانگین ۴/۵۵- با آلفای ۰/۲۹ می باشد معنی دار نیست اما درمورد گروه اول و سوم (سطح عملکرد استانی) و نیز گروه دوم و سوم اختلاف معنی داری از نظر رقابت جویی وجود دارد. بنابراین معنی داری تفاوت در تحلیل واریانس ناشی از گروه های اول و دوم با گروه سوم می باشد.

جدول شماره (۶): آزمون تعقیبی توکی مرتبط با تحلیل واریانس بین متغیرهای سطح عملکرد ورزشی و میزان رقابت جویی

سطح عملکرد (I)	سطح عملکرد (J)	اختلاف میانگین (I-J)	انحراف استاندارد	میزان خطا
بین المللی	ملی	-۴/۵۵۹۲۶	۳/۰۲۹۱۳	۰/۲۹۰
استانی	بین المللی	-۳۱/۴۳۶۷۹*	۲/۷۳۷۸۹	۰/۰۰۰
ملی	استانی	۴/۵۵۹۲۶	۳/۰۲۹۱۳	۰/۲۹۰
استانی	ملی	-۲۶/۸۷۷۵۳*	۱/۸۱۱۱۳	۰/۰۰۰
بین المللی	استانی	۳۱/۴۳۶۷۹*	۲/۷۳۷۸۹	۰/۰۰۰
ملی	بین المللی	-۲۶/۸۷۷۵۳*	۱/۸۱۱۱۳	۰/۰۰۰

*. The mean difference is significant at the 0.05 level.

- فرضیه چهارم: رابطه بین سطح عملکرد و اعتماد به نفس جهت آزمون این فرضیه نیز از تحلیل واریانس یک طرفه استفاده گردید.

جدول شماره (۷): نتایج محاسبات مربوط به تحلیل واریانس یک طرفه مابین سطح عملکرد ورزشی و میزان اعتماد به نفس

میزان خطا	F	میانگین مربعات	درجه آزادی	مجموع مربعات	
۰/۰۰۰	۸۹/۸۱۷	۷۱۴/۹۹۵	۲	۱۴۲۹/۹۸۹	بین گروهی
		۷/۹۶۱	۳۵۸	۲۸۴۹/۸۹۴	درون گروهی
			۳۶۰	۴۲۷۹/۸۸۴	جمع

محاسبات مربوط به تحلیل واریانس نشان می‌دهند که مقدار F برای این آزمون برابر ۷۱۴/۹۹۵ با درجه آزادی ۲ و آلفای صفر است که به معنای معنی‌دار بودن تفاوت بین میانگین اعتماد به نفس در بین سه گروه از ورزشکاران (سطوح بین‌المللی، ملی و استانی) می‌باشد. طبق فرضیه پیشین، در این مورد نیز به منظور مشخص کردن منبع تغییرات معنی‌دار از آزمون تعقیبی توکی به شرح ذیل استفاده گردید:

جدول شماره (۸): آزمون تعقیبی توکی مرتبط با تحلیل واریانس بین متغیرهای سطح عملکرد ورزشی و میزان اعتماد به نفس

میزان خطا	انحراف استاندارد	اختلاف میانگین (I-J)	سطح عملکرد (I)	سطح عملکرد (J)
۰/۰۰۰	۰/۶۱۰۵۶	-۶/۱۲۰۹۰*	بین‌المللی	ملی
۰/۰۰۰	۰/۵۵۳۳۷	-۷/۳۷۷۱۱*	استانی	بین‌المللی
۰/۲۹۰	۰/۶۱۰۵۶	۶/۱۲۰۹۰*	استانی	ملی
۰/۰۰۲	۰/۳۶۰۵۵	-۱/۲۵۶۲۱*	بین‌المللی	استانی
۰/۰۰۰	۰/۵۵۳۳۷	۷/۳۷۷۱۱*	بین‌المللی	ملی
۰/۰۰۲	۰/۳۶۰۵۵	۱/۲۵۶۲۱*	استانی	ملی

*. The mean difference is significant at the 0.05 level

به طوری که مشاهده می‌شود، میانگین‌های دو به دوی محاسبه شده توکی بین هر سه گروه معنی‌دار هستند و این بدان معنی است که به ازاء افزایش در سطح عملکرد ورزشی، میزان اعتماد به نفس از گروه سوم به دوم و سپس از دوم به اول نیز با شیب نسبتاً معنی‌داری رو به افزایش می‌گذارد.

- فرضیه پنجم: رابطه بین سطح عملکرد و تعلق گروهی جهت آزمون این فرض هم از تحلیل واریانس یک طرفه استفاده گردید.

جدول شماره (۹): نتایج محاسبات مربوط به تحلیل واریانس یک طرفه مابین سطح عملکرد ورزشی و میزان تعلق گروهی

میزان خطا	F	میانگین مربعات	درجه آزادی	مجموع مربعات	
۰/۰۰۰	۸۸/۳۹۲	۱۸۷۲۷/۴۰۴	۲	۳۷۴۵۴/۸۰۸	بین گروهی
		۲۱۱/۸۶۷	۳۵۹	۷۶۰۶۰/۳۹۹	درون گروهی
			۳۶۱	۱۱۳۵۱۵/۲۰۷	جمع

طبق یافته‌های ارایه شده در جدول فوق میزان F معادل ۸۸/۳۹۲ با درجه آزادی ۲ و آلفای صفر می‌باشد. بنابراین پذیرفته می‌شود که میانگین تعلق گروهی بین سه گروه ورزشکار (سطوح بین‌المللی، ملی و استانی) تفاوت معنی‌داری با یکدیگر دارد. نتایج مربوط به آزمون تعقیبی توکی نیز نشان می‌دهند که میانگین‌های مربوطه بین هر سه گروه دارای اختلاف معنی‌داری هستند و این بدان معنی است که با افزایش سطح عملکرد از استانی به ملی و سپس به سطح بین‌المللی، تعلق گروهی نیز به تدریج ولی بطور معنی‌دار روندی افزایشی به خود می‌گیرد.

جدول شماره (۱۰): آزمون تعقیبی توکی مرتبط با تحلیل واریانس بین متغیرهای سطح عملکرد ورزشی و میزان تعلق گروهی

میزان خطا	انحراف استاندارد	اختلاف میانگین (I-J)	سطح عملکرد (I)	سطح عملکرد (J)
۰/۰۰۰	۳/۱۱۰۹۳	-۳۱/۴۰۹۸۸*	ملی	بین‌المللی
۰/۰۰۰	۲/۸۱۱۸۲	-۳۷/۲۷۴۳۷*	استانی	بین‌المللی
۰/۰۰۰	۳/۱۱۰۹۳	۳۱/۴۰۹۸۸*	بین‌المللی	ملی
۰/۰۰۵	۱/۸۶۰۰۴	-۵/۸۶۴۴۹*	استانی	ملی
۰/۰۰۰	۰/۸۱۱۸۲	۳۷/۲۷۴۳۷*	بین‌المللی	استانی
۰/۰۰۵	۱/۸۶۰۰۴	۵/۸۶۴۴۹*	ملی	استانی

*. The mean difference is significant at the 0.05 level.

بحث و نتیجه‌گیری

دیدگاه‌هایی که در نظریات جامعه‌شناسی ورزشی ارایه شده‌اند دربرگیرنده طیف بسیار گسترده‌ای از مسایل و مفاهیم اجتماعی می‌شوند و در سطح خرد از روابطی که بین کنشگران اجتماعی و بازیگران نقش‌های اجتماعی جریان دارد گرفته تا سطح کلان جامعه که در برگیرنده ساختارها و نظام‌های اجتماعی بزرگ هستند را در بر می‌گیرد.

یکی از محورها و مباحث مهمی که در سطح تحلیل خرد اجتماعی توسط پیروان مکتب کنش متقابل نمادین و نیز روان‌شناسان مورد توجه قرار گرفته است، مفهوم هویت اجتماعی است. طبق آنچه که مطرح گردید، مفهوم هویت در کنش متقابل نمادین اشاره به ماهیت روندی "خود" و هویت و توسعه آن از طریق

کار و ارتباط متقابل بین کنشگر اجتماعی و دیگران در یک پروسه در حال جریان دینامیک و بین فاعلی دارد. در واقع مفاهیم خود و هویت به عنوان مفاهیمی مجاور هم فرض شده‌اند به نحوی که خود به عنوان احساس انعکاسی هر فرد از هویت ویژه‌اش که از طریق تشابهات و تفاوت‌هایش با دیگران مشخص می‌شود تعریف شده است.

بررسی ادبیات موضوع نشان می‌دهد که در خصوص ارتباط بین فعالیت ورزشی و هویت مطالعات بسیاری صورت گرفته و عمدتاً رابطه معنی‌داری بین ورزش با متغیرهایی چون عزت نفس، تفاوت‌های جنسیتی و ویژگی‌های مردانه، خودمحوری - تکلیف‌محوری، هویت اخلاقی، بهداشت روانی - اجتماعی، رقابت‌جویی، سبک‌های هویتی (اطلاعات‌مدار، هنجاری، و سر درگم)، تمایزات قومی - نژادی، و برخی متغیرهای دیگر مورد تأیید قرار گرفته است.

بررسی متون موجود حاکی از آن است که تقریباً تمام مطالعات پیشین با انجام مقایسه‌هایی از نوع صفر و یک بین گروه‌های ورزشکار و غیر ورزشکار، تاثیر و نقش ورزش را در رابطه با متغیر یا متغیرهایی خاص (وابسته) بررسی نموده‌اند. به عبارتی دیگر عمدتاً به بررسی این موضوع پرداخته‌اند که ورزشکاران از نظر مولفه‌ها و عناصر هویتی هم‌چون عزت نفس، استقلال، هویت اخلاقی، بهداشت روانی و غیره چه تفاوتی با غیر ورزشکاران دارند در حالی که سوال اساسی بررسی حاضر برخلاف تحقیقات پیشین این بود که با افزایش یا کاهش در میزان عملکرد یک ورزشکار، هویت وی دستخوش چه تغییراتی می‌گردد؟ بنابراین هدف ما در این تحقیق نه مبتنی بر مقایسه ورزشکاران با غیر ورزشکاران، بلکه انجام مقایسه‌ای درون گروهی بر اساس میزان عملکرد و کارایی ورزشی ورزشکاران استوار شده بود و منطقی که در پس چنین جهت‌گیری وجود داشت معطوف به سیال بودن هویت و پروسه‌ای بودن آن بود و این واقعیت که ما هر لحظه در حال شدن و تغییر و تبدیلی در هویت خود هستیم. بنابراین بدیهی است تغییراتی که در عملکرد ورزشی ما حادث می‌شوند، موقعیت ما و در پی آن روابط ما را دستخوش تغییرات و بالطبع هویت ما را نیز دگرگون می‌سازند.

نتایج حاصل از بررسی مفروضات نشان می‌دهد که به طور کلی هر گونه تغییری در حیطة عملکردی ورزشکاران مستقیماً هویت ایشان را دستخوش تغییرات می‌نماید. رابطه بین سطح عملکرد و هویت حاکی است به میزانی که ورزشکاران حرفه‌ای‌تر می‌شوند و به سطوح عملکردی بالاتری نایل می‌شوند، بیشتر اقدام به هویت‌یابی خود براساس ارزش‌ها و فرهنگ اجتماعی حاکم می‌نمایند تا کاراکترها و ارزش‌های فردی و انحصاری خودشان. به عبارتی دیگر در سطوح بالاتر ورزشی، ما مواجه با میزان بیشتری از اجتماعی شدن هستیم تا سطوح پایین‌تر فعالیت ورزشی.

منطقاً تصور این که فردی بطور کامل فاقد هویت فردی باشد محال به نظر می‌رسد. ما همیشه نسبتی از هویت فردی را در کنار نسبتی از هویت اجتماعی توأمان دارا هستیم که یقیناً با یکدیگر تفاوت دارند. نتایج

بررسی نشان می‌دهد به میزانی که بر سطح عملکرد ورزشی افزوده می‌شود، ورزشکاران بیشتر می‌توانند بین دوبره از هویت‌شان هماهنگی برقرار کرده و از بروز تضاد و دوگانگی بین هویت فردی و اجتماعی خود جلوگیری نمایند.

تحقیقات پیشین نشان می‌دهند که ورزشکاران در مقایسه با غیر ورزشکاران دارای حس رقابت‌جویی بیشتری هستند. آن‌ها به دلیل ماهیت فعالیتی که انجام می‌دهند درگیر مسابقات و رقابت‌هایی می‌شوند که جوهره اصلی آن‌ها مبتنی بر رقابت است و لذاست که این قبیل افراد ورزشکار دارای کاراکتری رقابتی‌تر می‌شوند. حال سوال این‌جاست که آیا همه ورزشکاران به یک اندازه رقابت‌جو هستند؟ در کدام مرحله این حس کمتر یا بیشتر می‌شود؟ بررسی‌های تحقیق حاضر نشان می‌دهند افرادی که در سطح استانی موفق به خودنمایی و کسب موفقیت می‌شوند در مقایسه با دو گروه عملکردی بالاتر از خود از حس رقابت‌جویی کمتری برخوردارند. بنابراین حس رقابت‌جویی در بین ورزشکاران بسته به سطح عملکرد ورزشی ایشان نوسان می‌یابد.

در رابطه با میزان اعتماد به نفس نیز نتیجه‌گیری مشابهی مبنی بر این که سطوح عملکردی بالاتر برخوردار از اعتمادبه نفس بیشتری هستند حاصل آمد که طبیعتاً منشاء چنین اعتمادبه نفس بالاتر می‌تواند مرتبط به موفقیت‌هایی باشد که در میادین مهم‌تر ورزشی به دست آمده‌اند.

نهایتاً در رابطه با این سوال که کدام گروه از ورزشکاران به گروه ورزشی خود تعلق خاطر بیشتری دارند، در ابتدا چنین به نظر می‌رسید که با افزایش سطح عملکرد ورزشی، فرد از استقلال عمل بیشتری برخوردار شده و کمتر به گروه و تیم خود وابسته باشد. داده‌های تحقیق نتایجی کاملاً بر عکس را نشان داده و نمایان ساخت که ورزشکاران سطوح بالاتر، در مقایسه با سطوح پایین‌تر از خود تعلق گروهی بیشتری به هم تیمی‌ها و هم گروه‌های خودشان دارند.

ورزشکاران به اندازه‌ای که حرفه‌ای‌تر شده و در سطوح بالاتری فعالیت می‌نمایند، به همان اندازه با ارزش‌های اجتماعی مقبول جامعه سازگارتر شده و از هویتی اجتماعی‌تر برخوردار می‌گردند. این بدان معنی است که این قبیل ورزشکاران انتظارات دیگران را به خوبی دریافته و جهت حفظ احترام خود و ایشان، خود را ملزم به رعایت قوانین و قواعد اجتماعی و ارزش‌های حاکم بر آن می‌بینند درحالی که ورزشکاران سطوح پایین‌تر به واسطه گمنامی‌شان، با چنین انتظارات الزام‌آوری مواجه نمی‌باشند و در نتیجه به راحتی می‌توانند بر روی کاراکترهای شخصی خود پافشاری نمایند.

در سطوح بالاتر ورزشی، ورزشکاران به دلیل عملکرد حرفه‌ای خود ناچار از حفظ گروه‌های پیرامون و تیم‌هایی که سکوی پرش و عملکرد موفقیت‌آمیز ایشان هستند می‌باشند. نادیده گرفتن تیم ورزشی برای ورزشکاری که در سطوح بالایی فعالیت می‌نماید احتمالاً تبعات ناخوشایندی در برداشته باشد در حالی که برای یک ورزشکار آماتور چنین ریشه‌هایی هنوز شکل نگرفته‌اند و لذا قطع این تعلقات نمی‌تواند منتهی

به تبعات چندان ناخوشایندی برای ایشان گردد. بنابراین تعلق گروهی ورزشکاران سطوح بالاتر بیشتر از کسانی است که در سطوح پایین‌تر قرار دارند.

پی‌نوشت‌ها:

1. Identity 2. Self 3. Femenism 4. Post-modernism 5. Masculinity 6. Subjectivity 7. Snow
8. Shilling 9. Social Exclusion Unit 10. Daniel L. Wann 11. Jeffry 12. David Moscoso-Sanchez
13. Thomas J. Cieslak 14. Positive Affectivity (PA) 15. Exclusivity 16. Negative Affectivity (NA)
17. Self-Identity 18. Kwame Agyemang 19. Critical Race Theory 20. Caroline Chimot and Catherine Louveau
21. Ryska, T., A. 22. Groves, M.

منابع

- حبیبی، ع؛ و دیگری. (۱۳۸۹). جفت شدن ویژگی شخصیتی رقابت‌جویی و نوع محیط تمرینی در یادگیری یک مهارت ورزشی. **مجله رشد و یادگیری حرکتی - ورزشی**. شماره ۱۱۷.
- روسک، ج. (۱۳۵۵). **مقدمه‌ای بر جامعه‌شناسی**. ترجمه: ب، نبوی و دیگری. انتشارات فروردین. چاپ دوم.
- کشتی‌دار، م؛ و دیگری. (۱۳۸۹). نقش هدف‌گرایی و هویت اخلاقی در پیش‌بینی کارکردهای اخلاقی مثبت و منفی در فوتبال. **مجله مدیریت ورزشی**. شماره هفتم.
- عبداللهیان، ح. (۱۳۸۱). فوتبال و کشف علایم تغییرات فرهنگی. **نامه علوم اجتماعی**. شماره ۱۹.
- شجیع، ر؛ و دیگری. (۱۳۸۵). مقایسه سبک هویت (اطلاعات‌مدار، هنجاری، و سر در گم) دانشجویان پسر ورزشکار و غیر ورزشکار دانشگاه فردوسی مشهد و ارتباط آن با میزان تعهد در آنان. **چکیده مقالات هفتمین همایش ملی تربیت بدنی و علوم ورزشی**. دانشگاه تبریز.
- جنکینز، ر. (۱۳۸۱). **هویت اجتماعی**. ترجمه: ت، یاراحمدی. تهران: نشر شیرازه.
- Agyemang, K.; and colleagues. (2010). An Exploratory Study of Black Male College Athletes' Perceptions on Race and Athlete Activism, **International Review for the Sociology of Sport**. V. 45.
- Brewer, B.; and colleagues. (1993). Athletic identity: Hercules' muscles or Achilles' heel?. **International Journal of Sport Psychology**. V. 24.
- Chimot, C.; and colleagues. (2010). Becoming a Man While Playing a Female Sport: The Construction of Masculine Identity in Boys Donig Rhythmic Gymnastics. **International Review for the Sociology of Sport**. V. 45.
- Coalter, F. (2005). The Social Benefits of Sport: an Overview to Inform the Community Planning Process. **Sport Scotland Research Report**. V. 98.
- Collinson, J. A. (2006). 'Working Out' Identity: Distance Runners and the Management of Disrupted Identity. **University of Exeter: School of Sport and Health Sciences**.
- Daniel, L. W.; and colleagues. (2007). The Positive Relationship Between Sport Team Identification and Belief in the Trustworthiness of Others. **North American Journal of Psychology**. V. 9.
- Davies, B.; and colleagues. (1992). The gender trap: a feminist poststructuralist analysis of primary school children's talk about gender. **Journal of Curriculum Studies**. V. 24 (1).

- Groves, M.; and colleagues. (2008). Exercise Dependence, Self-esteem and Identity Reinforcement: A Comparison of Three Universities in the United Kingdom. **Sport in Society**. V. 11 (1).
- Jeffery, M. J.; and colleagues. (1995). Athletic identity and sport orientation of adolescent swimmers with disabilities. **Adapted Physical Activity Quarterly**. V. 12 (2).
- Kennett, C. (2005). Sport, immigration and multiculturalism [online article]. Barcelona: **Centre d'Estudis Olímpics UAB**.
- Leary, M. R.; and colleagues. (2005). **Self and Identity**. Guilford Press.
- Ryska, T. A. (2002). The Effects of the Athletic Identity and Motivation Goals on Global Competence Preceptions of Student-Athletes. **Journal of Child Study**. V. 32.
- Sanchez, D. M. (2008). The Social Construction of Gender Identity Amongst Mountaineers. **European Journal for Sport and Society**. V. 5 (2).
- Shilling, C. (1991). Educating the Body: Physical Capital and the Production of Social Inequalities. **Sociology**. V. 25 (4).
- Snow, D. A.; and colleagues. (1995). The problem of identity construction among the homeless, in: N. J. Hermann & L. T. Reynolds (Eds). **Symbolic Interaction: An Introduction to Social Psychology**. New York: General Hall, Inc.
- Cieslak, T. J. II. (2004). Describing and Measuring the Athletic Identity Construct: Scale Development and Validation. Ph.D Dissertation; **The Ohio State University**.

Archive